Cijfers Jeugdhulp en Wmo

Robert Houtenbos	Senior beleidsadviseur Wmo
Hans de Vries	Strategisch beleidsadviseur Jeugdhulp
Louis Göttgens	Implementatiemanager beheermaatregelen
Laura Groenland	Business Controller

5 juli 2022

Inleiding portefeuillehouder

Inhoud presentatie

- Overzicht jaarcijfers 2021 zorg in natura budgetten en pgb’s
- Recapitulatie Beheersmaatregelen
- Jeugdhulp:
  => Landelijke ontwikkelingen en trends
  => Inzicht en analyse cijfers 2021
- Wmo:
  => Landelijke ontwikkelingen en trends
  => Inzicht en analyse cijfers 2021
- Demo detailbegroting jeugd en monitoringsmodel

Begroting versus realisatie 2021

Gemeente Heiloo bedragen x € 1.000	Aangepaste begroting	Realisatie 2021	Restant budget		
Jeugd ZIN en pgb	4.351	4.315	37	N	1%
Restantbudget veilig thuis	0	0	8	V	
Wmo BG ZIN en pgb	1.465	1.528	-63	N	-4%
Restantbudget inloopvoorziening	0	0	2	N	
Wmo HH ZIN en pgb	488	490	-2	N	0%
Wmo schoonmaakondersteuning	996	1.056	-59	N	-6%
Wmo hulpmiddelen	579	612	-32	N	-6%
Wmo regiotaxi	267	193	74	V	28%
Wmo eigen bijdrage	-50	-77	27	V	-55%
	8.097	**8.116**	**-8**	**N**	**0%**

Recapitulatie beheersmaatregelen

In december 2021 heeft u kennis genomen van de voortgangsrapportage beheersmaatregelen en zijn de daarbij behorende financiële mutaties vastgesteld, hieruit is voor 2021 het volgende gebleken:

- Financieel effect beheersmaatregelen in 2021 bedraagt circa € 201.000
- Hoewel afgevlakt door het nemen van beheersmaatregelen, is er nog steeds sprake van een stijging van cliëntaantallen en kosten
- Oorzaak stijgende aantallen en kosten voornamelijk door niet beïnvloedbare autonome ontwikkelingen. Conform landelijk beeld.
- De arbitragecommissie geeft aan, dat het voor gemeenten onmogelijk is om dit binnen het huidige vastgestelde rijksbeleid te doorbreken en heeft aangegeven, dat het kabinet aan zet is.

Na de zomer wordt u geïnformeerd over de huidige voortgang van de beheersmaatregelen

Recapitulatie Beheersmaatregelen

De financiële effecten zijn voornamelijk behaald bij de volgende beheersmaatregelen:

- Uitvoeren van materiële controle bij zorgaanbieders / inzet van de toezichthouder
- Regie voeren op maatwerkvoorzieningen
- Inrichting contractmanagement sociaal domein BUCH
- Scherper toepassen wettelijke kaders
- Pgb’s toetsen op eigen kracht en gebruikelijke zorg / scherper toezien op toekenning tarief

Landelijke ontwikkelingen en trends Jeugdhulp

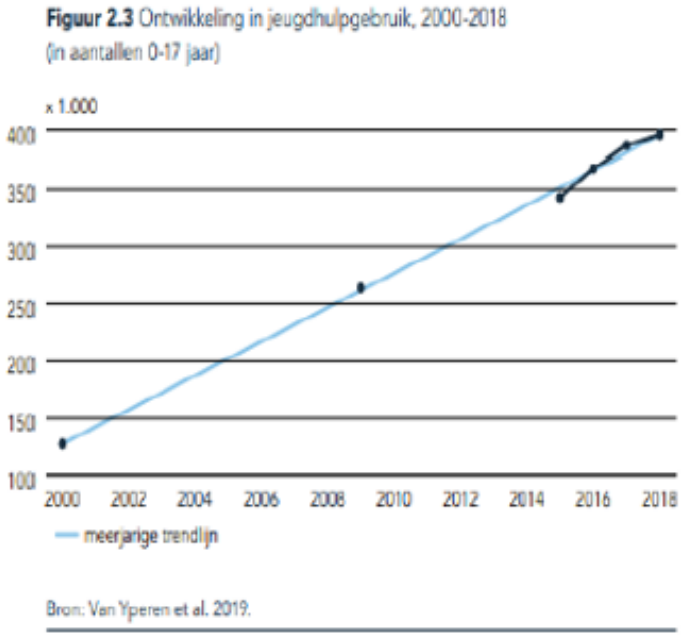
- Analyse volumegroei jeugdhulp en toename zorgzwaarte (april 2022)
- Uitspraak Arbitrage Commissie
- Brief Staatsecretaris Hervormingen Jeugdzorg

Volumegroei jeugdhulp

Het percentage jeugdigen in jeugdhulp afgezet tegen het totaal aantal jeugdigen stijgt jaarlijks. In Heiloo wonen ongeveer 4.500 jeugdigen in de leeftijd van 0-18 jaar en 5.800 jeugdigen in de leeftijd van 0-23 jaar.

0-18	2018	2019	2020	2021
Heiloo	10,1%	11,4%	11,9%	13,7%
Landelijk	12,2%	12,8%	12,6%	13,4%
0-23	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Heiloo	8,1%	9,0%	9,5%	10,7%
Landelijk	9,7%	10,0%	9,8%	10,4%

Volumegroei jeugdhulp

Landelijke ontwikkeling jeugdhulp kinderen 0 tot 18 jaar:

- In 2000 had één op de twintig kinderen ondersteuning nodig.
- In 2021 is dat al één op 7,5
- Als de lijn wordt doorgetrokken naar 2027, dan leidt dat tot één op de zes kinderen met jeugdhulp.

Volume- en kostenstijging jeugdhulp

Vanuit het landelijk perspectief benoemen het Nederlands Jeugdinstituut en het CBS enkele hoofdfactoren voor de toename van de jeugdzorgvraag:

1. Er is geen gedeeld beeld van de reikwijdte van de gemeentelijke jeugdhulpplicht, tegelijk zien we het problematiseren van opgroeien en opvoeden door de ouders en daarmee een groter beroep op gemeentelijke jeugdhulp;
2. Een deel van het beroep op jeugdzorg komt voort uit problemen van ouders en niet van het kind zelf (bijvoorbeeld armoede/schulden, GGZ-problematiek (v)echtscheiding);
3. Gemeenten hebben beperkt mogelijkheden om invloed uit te oefenen op de instroom in de jeugdzorg (huisarts, gedwongen kader);
4. De nog zeer beperkte omslag naar preventief werken: er zijn hoge verwachtingen ten aanzien van de preventie in de jeugdzorg. Dit vraagt een duurzame inzet terwijl de effecten pas op langere termijn te zien zijn.

Jeugdhulp – overzicht 2018-2021

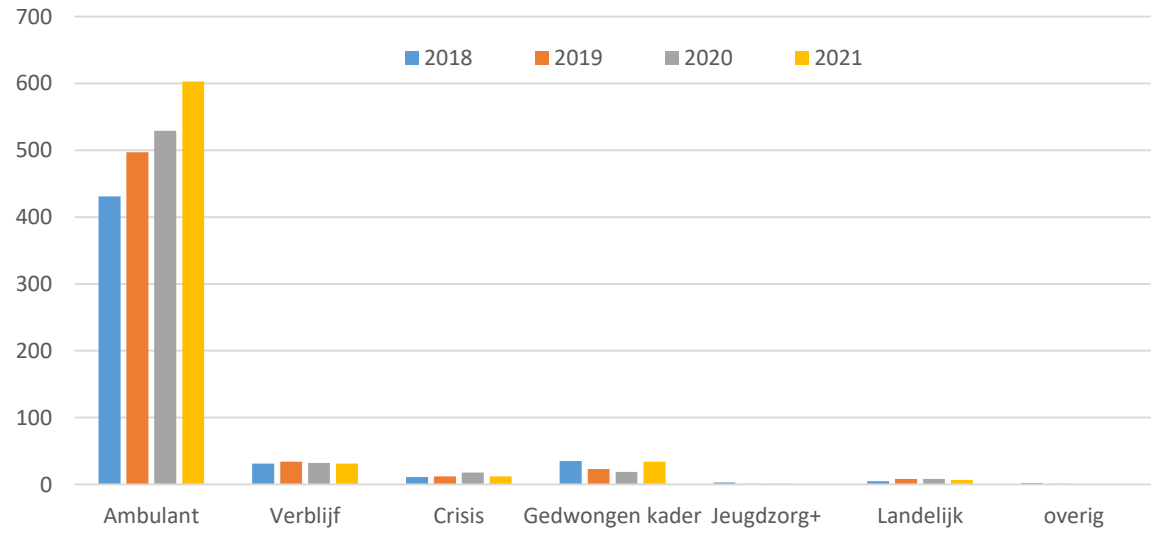
Jeugdzorg in natura	2018	2019	2020	jaarrekening 2021
Werkelijke kosten	€ 3.062.021	€ 3.603.571	€ 3.384.324	€ 4.210.017
Verschil in % tov voorgaand jaar		18%	-6%	24%
Aantal cliënten	459	515	551	622
Verschil in % tov voorgaand jaar		12%	7%	13%
Gemiddelde kosten per cliënt	€ 6.671	€ 6.997	€ 6.142	€ 6.769
Verschil in % tov voorgaand jaar		5%	-12%	10%

Jeugdhulp - Aantal zorgaanbieders

- In 2017 hadden we nog te maken met 44 zorgaanbieders, inmiddels zijn dat er in 2021: 116.
- De Ambulante Jeugdhulp, Jeugdhulp met Verblijf en Gedwongen Kader zijn ingekocht volgens de principes van ‘open house’ (sinds 2018).
- De netwerkorganisatie regio Alkmaar (RNO) voert de inkoop en het contractmanagement uit.
- Nieuwe inkoop met ingang van 1-1-2023, geen ‘open house’ meer.

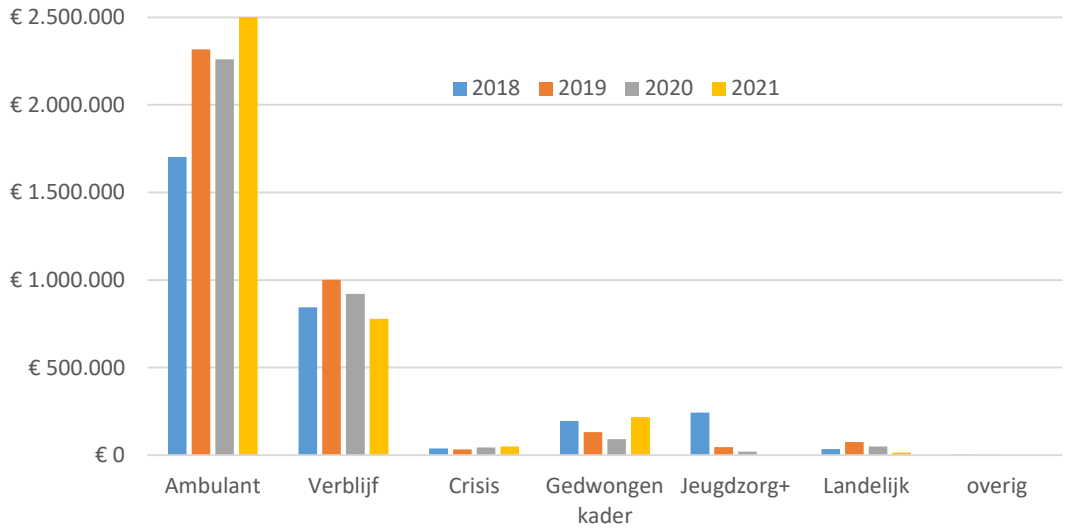
Jeugdhulp – Aantal cliënten per zorgcategorie

Aantal Cliënten	Ambulant	Verblijf	Crisis	Gedwongen kader	Jeugdzorg+	Landelijk	overig
2018	431	31	11	35	3	5	2
2019	497	34	12	23	1	8	1
2020	529	32	18	19	1	8	0
2021	603	31	12	34	0	7	0

Jeugdhulp - Kosten per zorgcategorie

bedragen x €1.000	Ambulant	Verblijf	Crisis	Gedwongen kader	Jeugdzorg+	Landelijk	overig
2018	1.704	843	38	195	243	35	4
2019	2.316	1.002	33	132	45	75	1
2020	2.260	920	44	92	21	49	0
2021	2.993	779	50	218	0	14	0

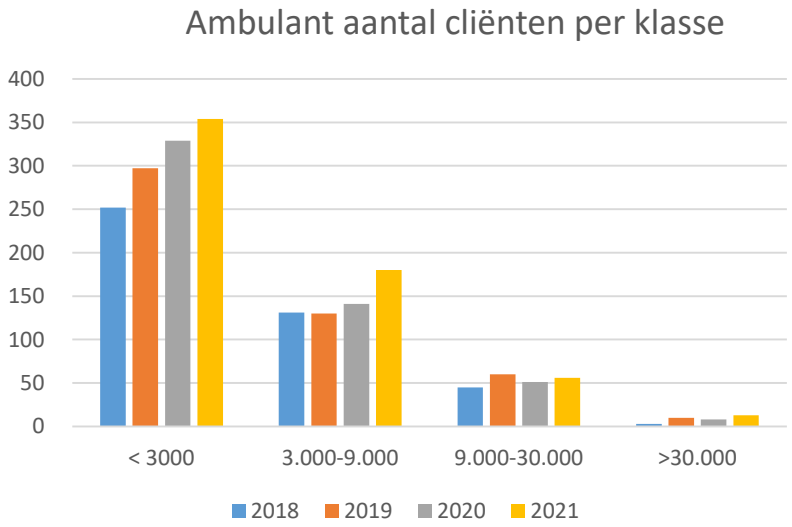

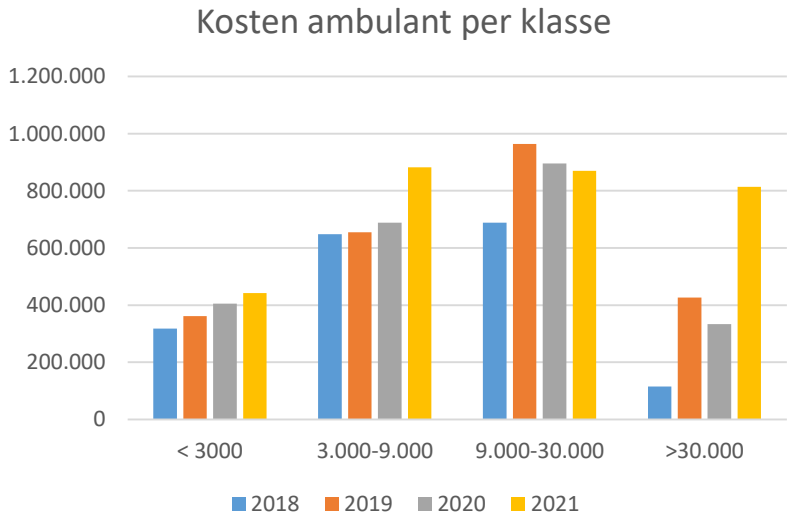
Jeugdhulp - Aantallen in zwaarte

Unieke cliënten	2021		
Ambulant	**603**	**100%**	**97%**
< 3000	354	**59%**	
3.000-9.000	180	**30%**	
9.000-30.000	56	**9%**	
>30.000	13	**2%**	
Verblijf	**48**	**100%**	**8%**
< 3000	8	**17%**	
3.000-9.000	32	**67%**	
9.000-30.000	8	**17%**	
>30.000	0	**0%**	
Overig	**31**	**100%**	**5%**
< 3000	5	**16%**	
3.000-9.000	5	**16%**	
9.000-30.000	13	**42%**	
>30.000	8	**26%**	
Eindtotaal	**622**		

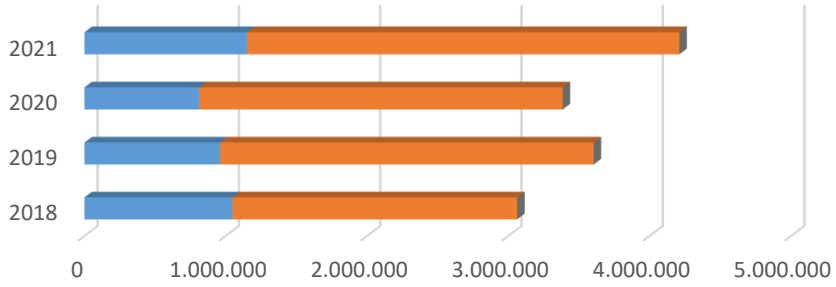
Kosten	2021		
Ambulant	**3.007.664**	**100%**	**74%**
< 3000	441.952	**15%**	
3.000-9.000	882.563	**29%**	
9.000-30.000	869.472	**29%**	
>30.000	813.677	**27%**	
Verblijf	**281.699**	**100%**	**7%**
< 3000	10.443	**4%**	
3.000-9.000	182.987	**65%**	
9.000-30.000	88.268	**31%**	
>30.000		**0%**	
Overig	**778.546**	**100%**	**19%**
< 3000	8.181	**1%**	
3.000-9.000	22.714	**3%**	
9.000-30.000	199.386	**26%**	
>30.000	548.265	**70%**	
Eindtotaal	**4.067.909**		

Jeugdhulp – Zorgzwaarte ambulant

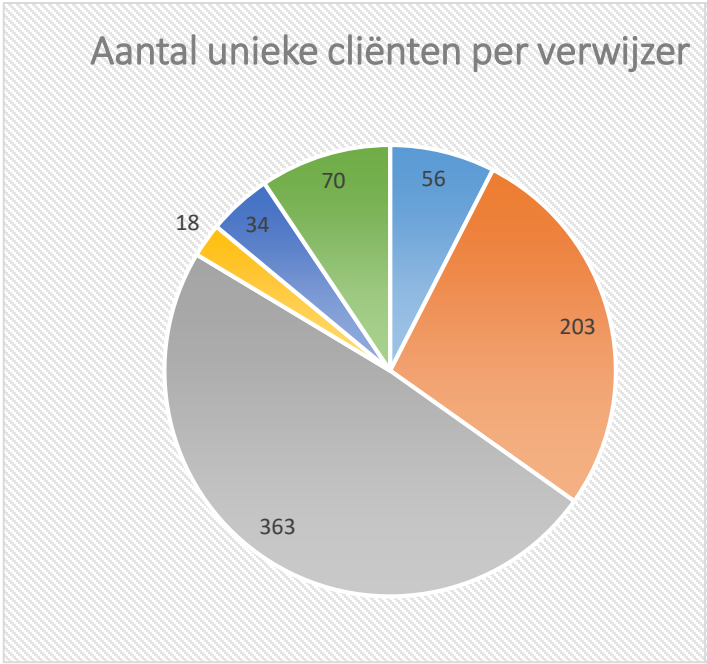
Cliënten met hoogste zorguitgaven in 2021

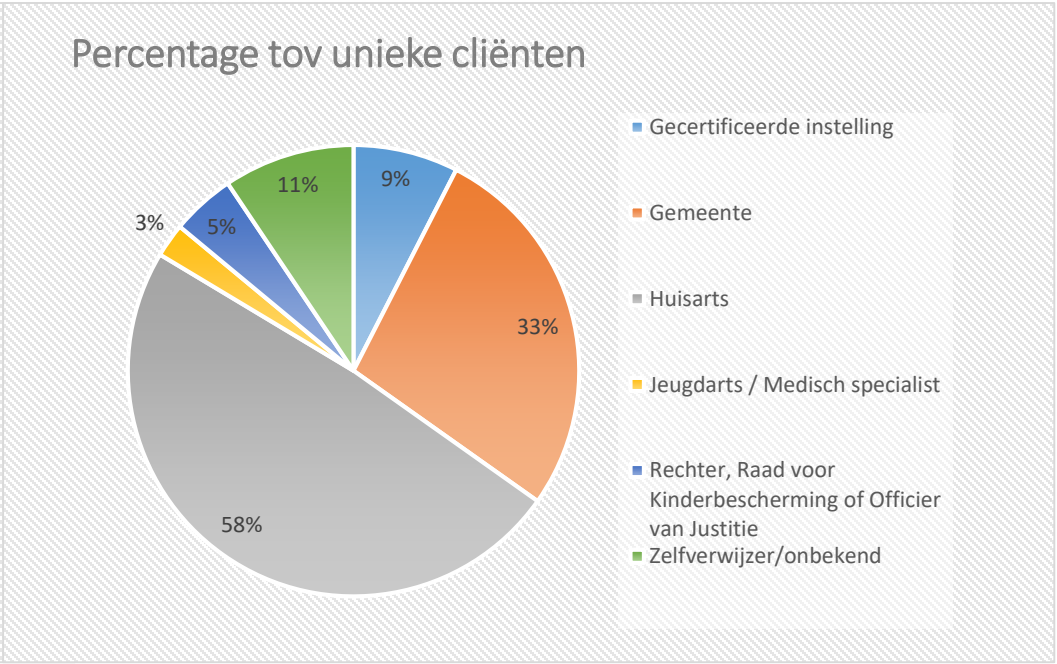

Gemeente Heiloo

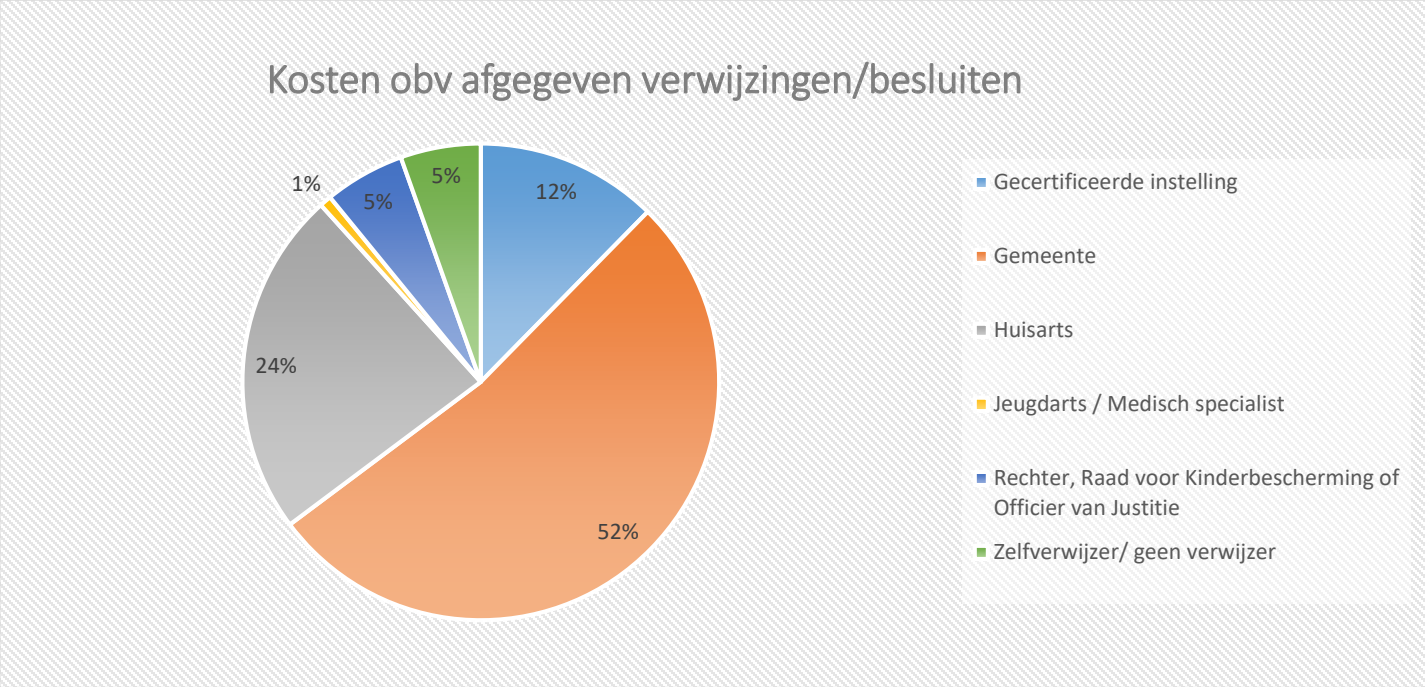
	2018	2019	2020	2021
10 cliënten met hoogste zorgkosten	1.046.366	960.281	809.703	1.149.127
Overige cliënten	2.015.654	2.643.291	2.574.620	3.060.890
% tov totaal	34%	27%	24%	27%

Aantal cliënten in 2021 per verwijzer

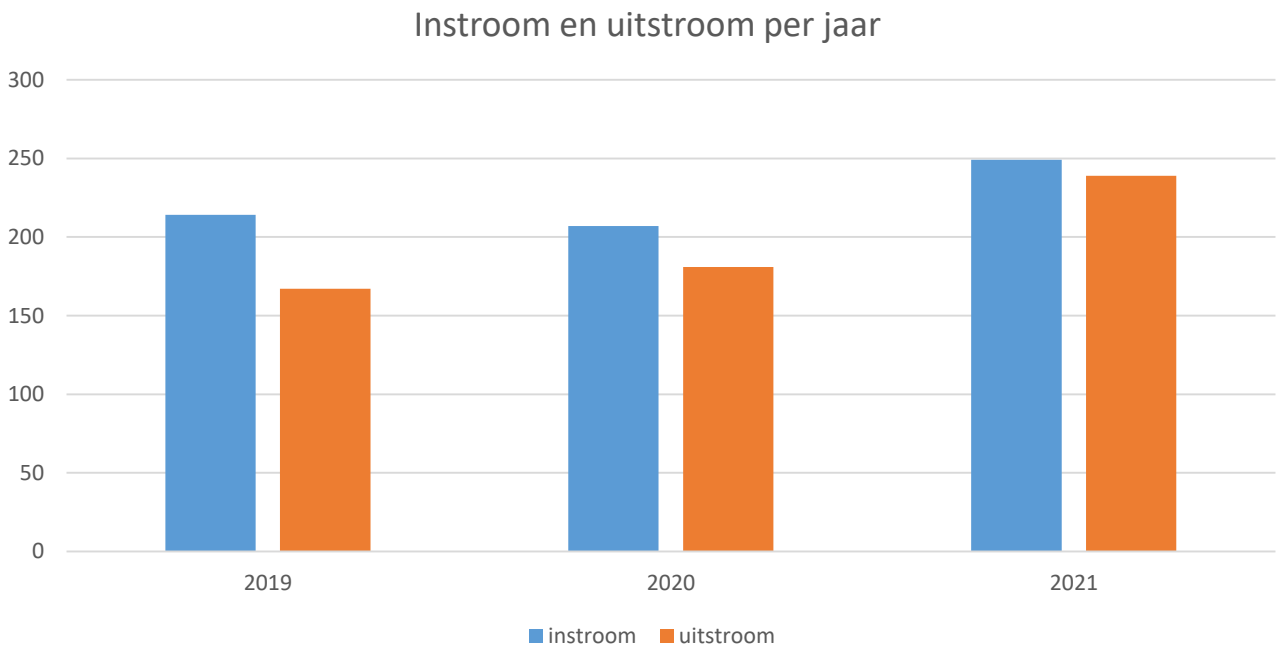
Verwijzers Jeugdhulp kosten in 2021

Verwijzers Jeugdhulp in 2021

Ambulant top 3 = 93% vd kosten	Huisarts 59% cliënten / 28% kosten
	Gemeente 33% cl / 57% kosten
	Gecert. Instelling (GI) 9% cl / 8% kosten
Verblijf **top 3 = 96% vd kosten**	Gemeente 45% cliënten, 53% kosten
	GI 42% cl, 33% kosten
	Huisarts 10%/10%
Gedwongen Kader **top 1 = 100% vd kosten**	Rechter, Raad voor Kinderbescherming, Officier van Justitie 100% cliënten / 100% kosten
Crisis top 3 = 93% vd kosten	Huisarts 67% cliënten / 56% kosten
	Gemeente 17% cl / 22% kosten
	Gecert. Instelling (GI) 17% cl / 22% kosten

Jeugd - In- en uitstroom per jaar

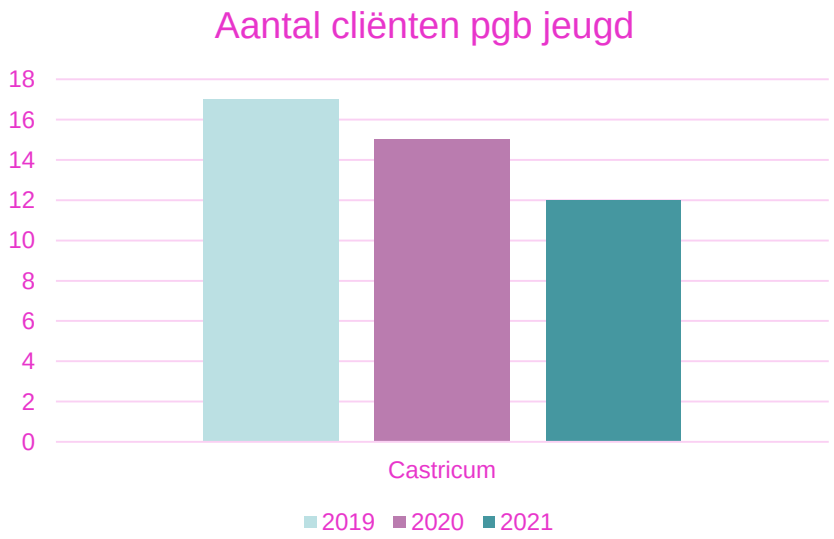

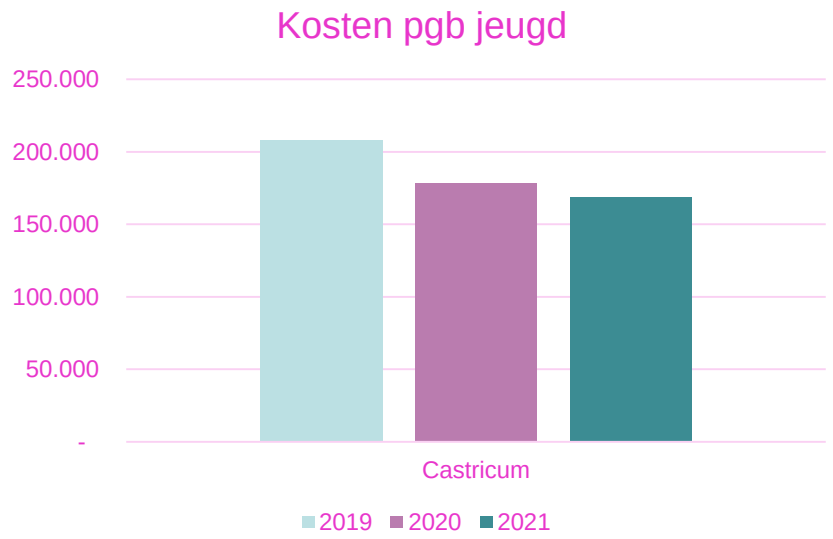
Voorbehoud bij voorlopige uitstroomcijfers 2021

JEUGDHULP - PGB

Cliëntaantallen pgb jeugd			
	2019	**2020**	**2021**
cliënten	19	20	15

Kosten pgb jeugd			
	2019	**2020**	**2021**
kosten	207.158	169.693	114.700

Resumé Jeugd

- We zien de **kosten jeugdhulp jaarlijks stijgen**, voornamelijk veroorzaakt door een stijging van het aantal cliënten in de **ambulante jeugdhulp en dure complexe casussen**
- Conform het landelijk beeld, ontvangt **1 op de 7,5** kinderen jeugdzorg
- Groot deel van de kinderen komt in zorg via een **verwijzing van derden**
- De **huidige beheersmaatregelen** moeten zorgen voor meer grip en sturing op cliëntaantallen en uitgaven (zorgzwaarte/duur), 1e effecten zijn zichtbaar
- **Hervormingsagenda Jeugd**: **kabinet** zal besluiten nemen over de structurele financiën en **noodzakelijke aanpassingen aan het jeugdhulpstelsel** om dit in de toekomst effectief en beheersbaar te houden; **alert zijn op beïnvloedingsmogelijkheden regio**

GEMEENTE HEILOO

Wmo

Landelijke ontwikkelingen en trends Wmo

- Brief Minister ‘Hoofdlijnen Toekomst Wmo’
- **Abonnementstarief Wmo**: volumegroei. Monitoring VNG + adviesbureau.
- Demografische ontwikkelingen: **dubbele vergrijzing**
- (Langer) **zelfstandig thuis wonen** van ouderen en ggz-doelgroep
- ‘Doordecentralisatie’ Beschermd Wonen van centrumgemeente (Alkmaar) naar regiogemeenten (Castricum) uitgesteld tot (minimaal) 1-1-2024.

Wmo - Leeftijdsopbouw

Verhouding aantal cliënten Wmo BG		
	cliënten	cumulatief
<26	12%	12%
26-40	16%	28%
41-50	12%	40%
51-60	12%	51%
61-70	14%	66%
71-80	14%	79%
81-90	17%	97%
>90	3%	100%

Verhouding aantal cliënten HH (excl cliënten schoonm onderst)		
	cliënten	cumulatief
<26	1%	1%
26-40	7%	8%
41-50	11%	18%
51-60	14%	32%
61-70	17%	49%
71-80	21%	70%
81-90	23%	93%
>90	7%	100%

Verhouding aantal cliënten hulpmiddelen		
	cliënten	cumulatief
<26	8%	8%
26-40	3%	11%
41-50	3%	15%
51-60	8%	23%
61-70	13%	36%
71-80	23%	58%
81-90	30%	88%
>90	12%	100%

WMO begeleiding - Overzicht kosten en cliënt ontwikkeling

Wmo Begeleiding	2019	2020	2021
Werkelijke kosten	€ 1.052.292	€ 1.100.974	€ 1.343.514
Verschil t.o.v. voorgaand jaar		5%	22%
Uniek aantal cliënten	275	315	346
Verschil t.o.v. voorgaand jaar		15%	10%
Gemiddelde kosten per cliënt	€ 3.827	€ 3.495	€ 3.883
Verschil t.o.v. voorgaand jaar		-9%	11%

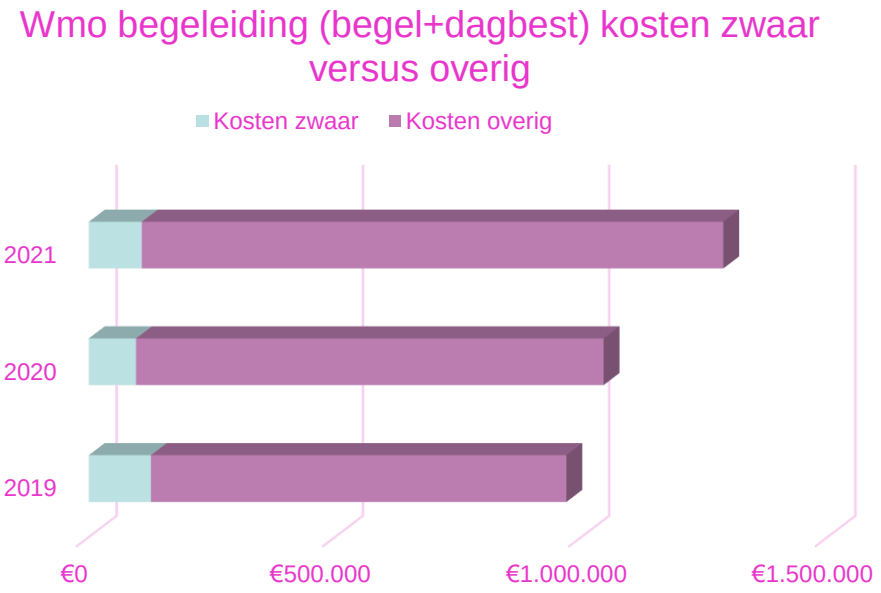
Wmo Begeleiding – per soort product

Aantal unieke cliënten	2019	2020	2020 vs 2019	2021	2021 vs 2020
Zelfstandig en veilig wonen licht	46	58	26%	53	-9%
Zelfstandig en veilig wonen midden	86	96	12%	131	36%
Zelfstandig en veilig wonen zwaar	15	7	-53%	13	86%
Zinvolle daginvulling licht	49	40	-18%	28	-30%
Zinvolle daginvulling midden	61	45	-26%	57	27%
Zinvolle daginvulling zwaar	12	3	-75%	1	-67%
Respijtzorg	1	13	1200%	5	-62%

Kosten excl vervoer en landelijk	2019	2020	2020 vs 2019	2021	2021 vs 2020
Zelfstandig en veilig wonen licht	90.000	178.000	98%	203.000	14%
Zelfstandig en veilig wonen midden	379.000	491.000	30%	704.000	43%
Zelfstandig en veilig wonen zwaar	94.000	81.000	-14%	103.000	27%
Zinvolle daginvulling licht	121.000	109.000	-10%	77.000	-30%
Zinvolle daginvulling midden	254.000	171.000	-33%	196.000	15%
Zinvolle daginvulling zwaar	32.000	15.000	-54%	5.000	-66%
Respijtzorg	22.000	32.000	49%	9.000	-73%

Zelfstandig en veilig wonen = begeleiding:
Stijging van cliënten 2019-2021, nog grotere stijging in kosten (muv zwaar).
Zinvolle daginvulling = dagbesteding:
Daling van zowel kosten als aantal cliënten van 2019 naar 2020 bij dagbesteding ivm corona-effect. Aantal cliënten in 2021 nog onder het niveau van 2019.

Wmo Begeleiding - Kosten zwaar versus Overig

	2019	2020	2021
Kosten zwaar	€126.135	€95.929	€107.574
Kosten overig	€843.519	€949.258	€1.180.585

Hoewel kosten gestegen, afgegeven producten zwaar niet toegenomen tov niveau 2019.

Wmo Hulp bij Huishouden ZIN

Maatwerkvoorziening Hulp bij Huishouden ZIN - Heiloo	2019*	2020	Jrk.'21
Werkelijke kosten	€ 332.439	€ 429.720	€ 463.908
Verschil t.o.v. voorgaand jaar		29%	8%
Aantal cliënten	127	144	147
Verschil t.o.v. voorgaand jaar		13%	2%
Gemiddelde kosten per cliënt	€ 2.618	€ 2.984	€ 3.156
Verschil t.o.v. voorgaand jaar		14%	6%

*) Per 2019 geldt het abonnementstarief Wmo ook voor Hulp bij Huishouden.

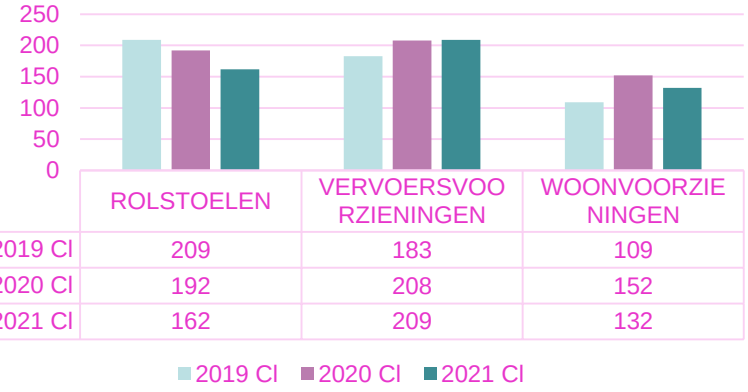
Wmo Schoonmaakondersteuning

Schoonmaak Ondersteuning	2018*	2019*	2020**	2021
Werkelijke kosten	€ 216.000	€ 335.000	€ 775.000	€ 940.000
Verschil t.o.v. voorgaand jaar	21%	55%	**131%**	21%
Aantal cliënten	205	264	324	393
Verschil t.o.v. voorgaand jaar	11%	29%	23%	21%
Gemiddelde kosten per cliënt	€ 1.250	€ 1.531	€ 2.406	€ 2.702
Verschil t.o.v. voorgaand jaar	22%	22%	57%	12%

*)1-10-2018: AMvB “Reële prijs Wmo” van kracht en een nieuwe cao met loonschaal Huishoudelijke Verzorging (5 treden).
**) Het abonnementstarief Wmo geldt voor Schoonmaakondersteuning per 2020. Het eigen aandeel van €12,37 per uur, dat cliënten voorheen betaalden, is extra op het uurtarief naar de aanbieder gekomen.

Wmo Hulpmiddelen

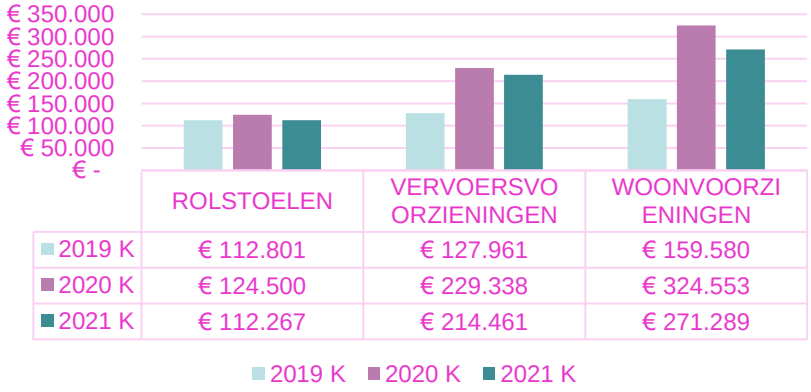
Aantal cliënten met een hulpmiddel

	ROLSTOELEN	VERVOERSVOORZIENINGEN	WOONVOORZIENINGEN
2019 Cl	209	183	109
2020 Cl	192	208	152
2021 Cl	162	209	132

2019 Cl 2020 Cl 2021 Cl

Kosten hulpmiddelen

	ROLSTOELEN	VERVOERSVOORZIENINGEN	WOONVOORZIENINGEN
2019 K	€ 112.801	€ 127.961	€ 159.580
2020 K	€ 124.500	€ 229.338	€ 324.553
2021 K	€ 112.267	€ 214.461	€ 271.289

2019 K 2020 K 2021 K

In 2020 en 2021 is een aantal dure incidentele woningaanpassingen gerealiseerd.
*) Per 2019 geldt het abonnementstarief Wmo ook voor hulpmiddelen.

Resumé Wmo

- We zien bij de Wmo begeleiding een stijging in kosten, veroorzaakt door een toename van het aantal cliënten voor wat betreft de begeleiding. Dagbesteding nog niet op het niveau van 2019.
- We zijn een enorme stijging van cliëntaantallen en kosten bij het gebruik van de schoonmaakondersteuning. Het effect van de invoering van het abonnementstarief is hier duidelijk zichtbaar.
- In het coalitieakkoord is afgesproken om te werken aan een eerlijkere eigen bijdrage voor de huishoudelijke hulp. Deze wordt echter niet voor 2025 verwacht.

Demo begrotingsmodel en monitoring

	basisjaar 2021	Effect op totale kosten		Effect op aantal cliënten			Effect op kosten			Prognose 2022
Ambulant	**Kosten 2021**	**Effect Woonplaats-beginsel**	**% historische ontwikkeling**	**Demografie**	**Corona-effect**	**Beheers-maatregelen**	**Prijsstijging**	**Corona-effect**	**Beheers-maatregelen**	**Kosten 2022**
< 3000										
3.000-9.000										
9.000-30.000										
>30.000										
Verblijf										
< 3000										
3.000-9.000										
9.000-30.000										
>30.000										
Overig										
< 3000										
3.000-9.000										
9.000-30.000										
>30.000										

Demo begrotingsmodel en monitoring

Demo monitoringsmodel

Einde presentatie